

## הכנסת השמונה-עשרה

הצעת חוק של חברי הכנסת  
דוד רותם  
רוברט אילטוב

2405/18/פ

הצעת חוק זכויות למשרתים בשירות צבאי או לאומי, התש"ע-2010

### פרק א': מטרת החוק

1. מטרת החוק מטרתו של חוק זה ליתן הכרה בחשיבותם של השירות הצבאי והשירות לאומי של אזרחי המדינה; מתוך הכרת הטוב לחיילי צה"ל ומשרתי השירות הלאומי מוצע בהצעת חוק זו להעניק למשרתים אלה זכויות אזרחיות עדיפות על פני אלו שאינם משרתים.

### פרק ב': הגדרות

2. הגדרות בחוק זה –  
"אזרח ישראלי" – מי שהוא בעל אזרחות של מדינת ישראל;  
"מוסד להשכלה גבוהה" – כל מוסד המוכר על פי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958<sup>1</sup>;  
"שירות צבאי" – שירות בצבא ההגנה לישראל מכוח חוק שירות הביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986<sup>2</sup>;  
"שירות לאומי" – שירות של מי שהופטר משירות צבאי ושירת תחת זאת בשירות לאומי כהגדרתו בחוק שירות לאומי, התשי"ג-1953<sup>3</sup>, תקופה של לפחות שתי שנים קלנדריות;  
"השר" – שר הביטחון.

### פרק ג': זכויות

3. תשלום שכר לימוד (א) חייל משוחרר זכאי הלומד במוסד להשכלה גבוהה באזור סיוע, יהיה זכאי להשתתפות בשכר הלימוד שאותו שילם, בסכום עד 9,350 שקלים חדשים. בשנת הלימודים הראשונה ללימודי תואר בוגר; הסכום האמור יעודכן בחודש אוגוסט של כל שנה, לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בין המדד שהתפרסם לגבי חודש 2009, לבין המדד שהתפרסם לגבי חודש יולי 2009, לבין המדד שהתפרסם לגבי חודש יולי שלפני העדכון.

<sup>1</sup> ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

<sup>2</sup> ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

<sup>3</sup> ס"ח התשי"ג, עמ' 163.

(ב) משרת בשירות לאומי שסיים תקופת שירות, הלומד במוסד להשכלה גבוהה באזור סיוע, יהיה זכאי להשתתפות בשכר לימוד שאותו שילם, כאמור בסעיף קטן (א), בשנת הלימודים הראשונה ללימודי תואר בוגר; סכום האמור יעודכן לפי האמור בסעיף קטן (א).

(ג) הקרן לעידוד רכישת השכלה תשלם את השתתפות בשכר הלימוד כאמור בסעיף זה, על ידי העברת הסכום לחשבון הפיקדון של החייל המשוחרר שנפתח בעבורו בקרן לקליטת חיילים משוחררים.

(ד) לא השלים חייל משוחרר זכאי את לימודיו לתואר ראשון בתוך חמש שנים מיום שהחל את לימודיו במוסד להשכלה גבוהה, ישיב את הסכום האמור לקרן לעידוד רכישת השכלה בדרך שהיא תקבע בהתאם להוראות שיקבע השר; חיילים משוחררים זכאים אשר בנסיבות חריגות לא יחויבו להשיב סכום שקיבלו, כולו או חלקו, לפי סעיף זה.

(ה) (1) בנוסף לאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), הקרן לעידוד רכישת השכלה תעניק סיוע לחייל משוחרר זכאי המתגורר באזורי סיוע, למעט יהודה ושומרון, הלומד או העתיד ללמוד במוסד להשכלה גבוהה, במסגרת תכניות שיקבעו השר ושר האוצר.

(2) לצורך ביצוע סעיף קטן זה יוקצה לקרן לעידוד רכישת השכלה סכום שלא יעלה על 20 מיליון שקלים חדשים, בכל שנת תקציב החל משנת 2010.

(ו) הזכאות לפי סעיף זה ניתנת למימוש פעם אחת בלבד, בתקופת חמש השנים הראשונות שלאחר סיום השירות הסדיר, השירות הלאומי או השירות האזרחי.

(ז) הזכאות לפי סעיף זה תחול לגבי חייל משוחרר שסיים את שירותו ביום 1 בינואר 2010 או אחריו.

(א) מי ששירת שירות צבאי מלא או שירות לאומי לתקופה של שנתיים לפחות יהא זכאי לתוספת ניקוד של 10% מכלל הנקודות להן היה זכאי בהתאם לכללים הנהוגים באותה עת, עבור כל שנת שירות, לצורך חישוב גובה משכנתא מקופת המדינה, לצורך רכישת דירת מגורים ראשונה.

4. זכויות לרכישת דירה או מקרקעין

(ב) מי ששירת שירות צבאי מלא או שירות לאומי לתקופה של שנתיים לפחות יהא זכאי לפטור מתשלום אגרות למדינה במהלך השנה הראשונה לשחרורו ובכפוף לכך שביצע שירות תקין; שר האוצר בהסכמת הממשלה יקבע בתוך 60 יום את סוגי האגרות שמשרת יהיה פטור מתשלום על פי סעיף זה.

(ג) בנוסף לאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בכל מכרז להקצאת מקרקעין יוקצו לפחות 25% מכמות המגרשים או יחידות הדיור העומדות למכירה למי ששרתו שירות צבאי או שירות לאומי לתקופה של שנתיים לפחות.

5. שר הביטחון אחראי לביצוע חוק זה והוא יקבע, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, הוראות לביצועו ואולם כל עוד לא הותקנו תקנות יחול חוק זה אף ללא תקנות.

6. זכויות למי ששוחרר. מי ששוחרר משירות צבאי בשל מחלה בה לקה טרם גיוסו או בגין מחלה עקב מחלה שלקה בה בעת שירות וכתוצאה מן השירות ולא נתקבל לשירות צבאי כמתנדב או לשירות לאומי יראו אותו לצורך מתן הזכויות כמי ששירת שירות צבאי מלא, והוא יהיה זכאי לכל הזכויות לפי חוק זה.

7. תיקון חוק הביטוח הלאומי. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995,<sup>4</sup> בסעיף 174(ו), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לשנות או להוסיף ללוח ח' עבודות נדרשות בסוגים ובמקומות שיקבע ובלבד שלא יעשה שינוי הגורע מן העבודות הנדרשות המפורטות בלוח ח', אלא כנגד הוספת עבודות נדרשות אחרות."

8. תחילה ותחולה. תחילתו של חוק זה מיום 1 בינואר 2010 (להלן – יום התחילה) והוא יחול על מי שסיים את השירות מיום התחילה ואילך.

#### ד ב ר י ה ס ב ר

נאמנותו של אזרח למדינה מתבטאת בין השאר בקיום חובותיו כלפיה ובהיותו נאמן לערכיה ומטרותיה.

עצם קיומה של מדינת ישראל מבוסס על צבא הגנה לישראל ולשירות כלל האזרחים בו או למשרתים בשירות הלאומי כתחליף לשירות זה.

חובה על המדינה להביא לכך, שאותם אזרחים נאמנים יקבלו את ההערכה וההכרה המגיעה להם ובכך יזכו לתנאים עדיפים עקב היותם נושאים הנטל בטחון המדינה.

לכן מוצע בחוק זה להעניק זכויות בקבלה ללימודים, לעבודה והקצאת מקרקעין למשרתים בשירות צבאי או שירות לאומי כדי למנוע השתמטות מקיום חובות וכדי להראות את הערכת המדינה לאזרחיה הנאמנים המשרתים אותה.

כן מוצע כי לא יפחת מספרן של העבודות המועדפות לחיילים משוחררים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת דוד רותם וחברי הכנסת (פ/18/1566).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
י"א בסיוון התש"ע – 24.5.10

<sup>4</sup> ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.